

HOSPODÁŘSKÁ SOUTĚŽ A SPORT

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

Joštova 8, 601 56 Brno

Redakční rada: Kristián Chalupa, Filip Vrána,
Martin Švanda, Jana Ištvanová

Fotografie: Lubomír Stehlík, Igor Zehl

tel.: 542 161 288

fax: 542 210 023

e-mail: tiskuohs@compet.cz

www.uohs.eu

Úvodní slovo

Sport, jako významná lidská aktivita, podléhá stejně jako ostatní oblasti lidské činnosti určitým pravidlům, mezi které lze zařadit i pravidla hospodářské soutěže. Povinností Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže je zasahovat všude tam, kde dochází k porušování těchto pravidel, případně tam, kde jsou někteří soutěžitelé znevýhodňováni. Chtěl bych přitom zdůraznit, že nejde o vlastní sportovní aktivity, tedy sportovního klání, kde se měří fyzická výkonnost, ale například o ty oblasti sportu, kde jde o reklamu nebo dochází k přesunům peněz za přestupy hráčů. Tato oblast se stává stále významnější součástí ekonomiky a týká se tedy i oblasti hospodářské soutěže. Z tohoto důvodu Úřad pro ochranu hospodářské soutěže přistoupil v nedávných dnech k jednání s Asociací profesionálních klubů ledního hokeje, aby tak předešel možným nepříjemnostem v souvislosti s navrhovaným uzavřením hokejové extraligy. Náš úřad se v nedávné minulosti vyjádřil i k jiným otázkám spojeným se sportem. Jednalo se o problematiku veřejné podpory provozovatelům lyžařských vleků, kteří díky mírnému průběhu zimy měli nižší zisky než v uplynulých obdobích. ÚOHS zastává názor, že poskytnutí podpory není vhodné, protože se jedná o oblast, kde existuje fungující tržní prostředí. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže bude i nadále bedlivě sledovat dění na všech významných trzích v naší republice, přičemž podnikání v oblasti sportu hraje stále důležitější roli.

Ochránce soutěže, tentokrát v roli strážce fotbalové branky.

*Martin Pecina
předseda ÚOHS*

Hospodářská soutěž a sport

Hokejová extraliga

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) v letech 2006 a 2007 šetřil chování Asociace profesionálních klubů ledního hokeje (APKLH), která řídí v ČR extraligu ledního hokeje. Členy APKLH jsou zástupci jednotlivých extraligových klubů. Ti se přitom v roce 2006 dohodli, že vítěz nižší soutěže 1. ligy získá právo postupu do extraligy pouze v případě, že zaplatí APKLH vstupní licenční poplatek ve výši 25 milionů korun. S tímto rozhodnutím ÚOHS nesouhlasil a informoval APKLH o možném porušení zákona o ochraně hospodářské soutěže ve formě zakázaného rozhodnutí sdružení soutěžitelů (kartelové dohody). V průběhu ledna a února 2007 se následně v médiích začaly objevovat informace, že se připravuje úplné zavření nejvyšší domácí soutěže ledního hokeje. ÚOHS proto zástupce APKLH neprodleně informoval, že v takovém případě se tato asociace vystavuje okamžitému zahájení správního řízení a případným sankcím. Několik dnů poté byl licenční poplatek zrušen a úvahy o uzavření extraligy zamítnuty na valné hromadě APKLH.

Televizní přenosy

V roce 1994 tehdejší ministerstvo pro hospodářskou soutěž posuzovalo případ týkající se pořizování a vysílání zpravodajství z prvo- a druholigových fotbalových utkání. Vydalo rozhodnutí, v němž kvalifikovalo jednání Československého fotbalového svazu, spočívající v zavazování fotbalových klubů zainteresovaných v projektu STES (agentura disponující televizními právy), aby neumožňovaly České televizi pořizování audiovizuálních záznamů, jako dohodu narušující soutěž. Ministerstvo vydalo rozhodnutí, na základě kterého má právo pořizovat a vysílat zpravodajství kterákoliv televizní stanice, přičemž délka zpravodajství nesmí přesáhnout 90 sekund.

SKIAREÁL Špindlerův Mlýn

Předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže uložil v roce 2004 pokutu 200 tisíc korun společnosti **SKIAREÁL Špindlerův Mlýn**. Ta omezila **hospodářskou soutěž na trhu provozování lyžařských sjezdových tratí, vleků a lanovek v areálu Špindlerova Mlýna, kde zaujímá dominantní postavení**. Účastník řízení předložil v průběhu roku 2002 čtyřem lyžařským školám návrhy smluv o komerčním využití sjezdových tratí. Ty bez objektivně ospravedlnitelného důvodu obsahovaly **při srovnatelném plnění rozdílné podmínky**, než které měla smlouva uzavřená se společností SKOL MAX Ski School, kterou SKIAREÁL kontroluje. Rozdílné podmínky zvýhodňující SKOL MAX byly fakticky uplatňovány a spočívaly v neposkytování vyhrazených prostor pro výuku začátečníků a mírně pokročilých, neposkytování přenositelných časových jídenek pro instruktory, neposkytnutí přednostního vstupu pro klienty v doprovodu

instruktora na některá přepravní zařízení a dále v závazku platit paušální poplatek za komerční využití sjezdových tratí. Jednání společnosti SKIAREÁL narušilo hospodářskou soutěž tím, že ztížilo oproti společnosti SKOL MAX ostatním lyžařským školám možnost výuky zimních sportů. Konkurence tak nebyla schopna nabídnout svým klientům některé ze služeb, které běžně nabízel SKOL MAX.

Veřejná podpora a sport

Veřejná podpora ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o založení Evropského společenství (dále jen „veřejná podpora“) je definována celkem čtyřmi znaky – musí být poskytována z veřejných prostředků (státu, kraje, obcí či subjektů, nad kterými má stát, kraj, obec kontrolu), musí zvýhodňovat podnikání nebo odvětví výroby, dále narušovat či hrozit narušením hospodářské soutěže a nakonec ovlivňovat obchod mezi členskými státy Evropské unie. Pokud některý z uvedených znaků není naplněn, nejedná se o veřejnou podporu a poskytovatel ani příjemce si nemusí lámat hlavu nad tím, co si s touto jinak přísně sledovanou podporou počít.

Je tedy zřejmé, že v oblasti sportu se fakticky veřejná podpora může vyskytovat všude tam, kde jsou dotovány aktivity soukromých subjektů, tím spíše, pokud se nacházejí v lokalitách, kde působí i stejně zaměřené zahraniční podnikatelé (velká města či lokality v příhraničních oblastech). Právě v těchto oblastech se dá zejména očekávat možný dopad případné podpory z veřejných zdrojů do podnikání zahraničních konkurentů, a tedy i dotčení obchodu mezi členskými státy. Slovíčko „může“ zde používáme záměrně. Evropská komise v několika případech totiž usoudila, že je vyloučeno dotčení obchodu, a to s ohledem na územní dosah nabízených služeb.

Jedním z nejznámějších případů je dotace určená na koupaliště v německém Dorstenu (N 258/00), kde se místní úřady v roce 2001 rozhodly řešit neutěšený stav městského chátrajícího koupaliště tak, že ho převedou do správy soukromého subjektu, který by areál zmodernizoval a zajistil pro běžné využívání místním obyvatelstvem, školáky a různými plaveckými spolky. Město Dorsten se zavázalo platit soukromému provozovateli vybranému v rámci koncesního řízení roční příspěvek ve výši 2 mil. DEM, a to po dobu 35 let. Případ byl předložen ke schválení Evropské komisi (EK) jako veřejná podpora.

Podle EK případ spadá mimo působnost pravidel o veřejné podpoře. Chybí zde totiž jeden z nutných předpokladů – dopad na obchod v rámci EU. Jako argumenty EK uvádí fakt, že předmětné služby (provozování koupaliště) ze zřejmých důvodů nelze vyvážet do zahraničí. Podpora však může mít dopad na obchod i tehdy, pokud má za následek vytváření poptávky v zahraničí. I v tomto ohledu nevznikly u EK žádné obavy – koupaliště je totiž projektované pouze na potřeby města a přilehlého regionu, i když přirozeně nelze vyloučit, že jej navštíví i nějaký turista. Koupaliště však není jedinečné, nemá ani charakter velkých volnočasových parků, které jsou zacílené nejen na místní trh, ale i na klienty daleko mimo region, u kterých je dopad na obchod mezi členskými státy velmi pravděpodobný.

Neméně zajímavé je rozhodnutí EK z roku 2002, ve kterém jde pro změnu o program Německa na podporu turistické infrastruktury (N 610/01). Podpora byla určena pro obce a svazky obcí na investice do turistických a informačních center, stezek pro chodce a cyklisty, parkovišť, krytých a otevřených bazénů apod. Z větší části podpora plynula na tzv. obecnou infrastrukturu, tedy takovou, která je všem a bezplatně přístupná a nespadá pod veřejnou podporu. Z části však podpora směřovala např. i na koupaliště. V některých případech, jako u zařízení v Dorstenu, šlo o čistě lokální koupaliště, sloužící pouze obyvatelům města a regionu, s běžnými službami, které nebyly z pohledu zahraniční poptávky zajímavé natolik, aby je upřednostňovala před obdobnými zařízeními v místě svého bydliště. Pronájem těchto zařízení privátním provozovatelům za tržních podmínek ze strany obcí tedy EK přešla bez dalších námitek. Některá zařízení však měla větší než jen regionální

dosah. V těchto případech EK považovala za dostatečné, že bylo ze strany obcí provedeno na provozovatele zařízení nediskriminační výběrové řízení, přičemž byla vybrána nejvýhodnější nabídka.

Podpora sportu se však netýká pouze infrastruktury. Často jsou dotace vydávány i na činnost různých sportovních organizací a klubů, tedy na účely provozní. Obecně je pozornost EK zejména na podpory pro profesionální kluby. Zájmový a výkonnostní sport není z hlediska veřejné podpory sledován.

Ne každá podpora pro profesionální klub však musí zákonitě splňovat všechna kritéria veřejné podpory, zejména kritérium dotčení obchodu mezi členskými státy. U významných evropských klubů je naplnění tohoto znaku vysoce pravděpodobné, což dokazuje i šetření EK v případě daňového zvýhodnění pro profesionální sportovní kluby v Itálii. Pokud jde o české kluby v první lize a extralize, které lze považovat za profesionální, je jejich význam z evropského pohledu mnohem více diskutabilní.

Vlekaři

Ve sdělovacích prostředcích se v únoru 2007 objevily informace, že někteří podnikatelé sdružení ve Svazu provozovatelů lanovek a vleků hodlají požádat stát o odškodnění ztrát způsobených nezvykle teplou zimou. Jedním z důvodů má být neschopnost splácet úvěry. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) má však o poskytnutí podpory pochybnosti. Majitelé zimních středisek své areály provozují na komerční bázi. Pokud by se tedy stát rozhodl podnikatele v tomto oboru podpořit, mohl by se tím dostat do působnosti předpisů o veřejné podpoře. Opatření přijatá ve prospěch vlekařů by tak podléhalo schvalovacímu procesu ze strany Evropské komise. ÚOHS zastává názor, že vlekaři by svá podnikatelská rizika měli při plánování investic brát v úvahu tak, jak to dělá většina firem v jiných oborech. Těžko lze například srovnávat „teplou zimu“ k situaci, kdy stát kompenzuje zemědělcům škody způsobené přírodními pohromami, jakými jsou povodně či velká sucha. Na jejich nápravě existuje společný zájem a Evropská komise je považuje za akceptovatelné.

Veřejné zakázky a sport

ÚOHS v uplynulých letech vedl desítky správních řízení týkajících se veřejných zakázek na stavbu a rekonstrukci sportovišť. V řadě případů bylo také konstatováno porušení zákona. V roce 2005 pak byla vedena kontrola u největšího zadavatele sportovních zakázek v České republice Českého svazu tělesné výchovy. Svaz ve velkém množství případů v rozporu se zákonem převáděl rozhodovací pravomoci na jednotlivé kluby, ač byl sám zadavatelem.

Český svaz tělesné výchovy

Kontrola byla provedena dne 18.1.2005. Z veřejných zakázek zadaných v letech 2002 až 2004 o celkovém objemu téměř 700 milionů korun byly ke kontrole vybrány zakázky, na jejichž realizaci

byla poskytnuta dotace v minimální výši 10 mil. Kč. Na základě tohoto kritéria bylo přezkoumáno 17 veřejných zakázek. Současně s přezkoumáním postupu zadavatele při zadávání veřejných zakázek byla kontrola zaměřena na zjištění mechanismu v systému přidělování dotací v oblasti sportu a tělovýchovy a na vztahy mezi ČSTV a jednotlivými sportovními kluby při zadávání veřejných zakázek realizovaných z finančních prostředků ze státního rozpočtu.

V průběhu kontroly bylo přezkoumáno 17 veřejných zakázek zadaných v období od 1.6.2002 do 31.12.2004. Následně byly ve 13 případech shledány důvody pro zahájení správního řízení. Na základě výsledků kontroly bylo zahájeno 12 správních řízení z vlastního podnětu (2 veřejné zakázky na realizaci výstavby fotbalových hřišť na Strahovském stadionu byly šetřeny společně v rámci 1 správního řízení).

V deseti správních řízeních bylo konstatováno závažné porušení § 69 zákona, kdy **ČSTV jako zadavatel v rozporu se zákonem převedl na jednotlivé sportovní kluby rozhodovací pravomoci**, ač byly dotace poskytovány ČSTV. Výběrová řízení prováděly jednotlivé sportovní kluby, které v řadě případů nepostupovaly v souladu se zákonem stanovenými postupy. Přehled správních řízení je uveden v následující tabulce:

Číslo SR	Název zakázky	Cena v Kč s DPH	Pokuta, výrok	Právní moc
203/05	Rekonstrukce a obnova technologie zařízení plaveckého stadionu Podolí	32 222 563,- + dodatek: 3 137 950,-	Zastaveno § 30 SR - ČSTV hradil ze svých prostředků, není zadavatelem	24.2.2006
208/05	Rekonstrukce a obnova technologie zařízení plaveckého stadionu Podolí - II.	11 459 950,-	Konst. porušení, uplyn. lhůty pro pokutu	22.2.2006
209/05	Zastřešení zimního stadionu v Černošicích	13 684 982,-	Konst. porušení, uplyn. lhůty pro pokutu	10.2.2006
210/05	Rekonstrukce technologie plaveckého areálu v Roudnici nad Labem	19 379 825,- + dodatek: 2 699 320,-	Konst. porušení, uplyn. lhůty pro pokutu	16.2.2006
211/05	Realizace výstavby ploch fotbalového hřiště č.3, 4 a 8 a travnaté plochy na ploše Velkého Strahovského stadionu v době od 09/2003 do 11/2003	14 608 145,90 29 659 451,45	100 000,- 2 VZ- účelové rozdělení předmětu VZ	4.2.2005
212/05	Areál FC Příbram - hřiště s umělým povrchem	8 450 000,-	Konst. porušení, uplyn. lhůty pro pokutu	10.2.2006
213/05	Výstavba tréninkového travnatého hřiště FC Příbram	8 215 792,-	10 000,-	3.2.2006
214/05	Rekonstrukce tenisového areálu sparta Praha	10 000 000,-	30 000,-	3.2.2006
215/05	Rekonstrukce zimního stadionu SK SLAVIA PRAHA	23 898 928,-	50 000,-	3.2.2006
216/05	Tribuna TJ Olympia Blansko	16 805 672,-	35 000,-	4.2.2006
217/05	Rekonstrukce a přístavba k objektu šaten, III. etapa - výstavba tribun a hřiště	14 998 543,-	30 000,-	3.2.2006

218/05	Rekonstrukce a přístavba k objektu šaten a kabin fotbalového hřiště v Uherském Brodě, parc. č. 1770/1 k.ú. Uherský Brod	11 003 067,-	19 000,-	28.1.2006
Pokuty celkem: 274 000,-				

Správní řízení vedená s ČSTV měla význam i z hlediska preventivního, neboť jak sdělil ČSTV dne 3.2.2006 kontrolním pracovníkům, je ČSTV veden snahou postupovat v dalším zadávání veřejných zakázek v souladu se zákonem a nezákonnému přenesení rozhodovacích pravomocí předejít využitím institutu společného zadavatele, tj. zadávání veřejných zakázek ČSTV spolu s příslušným sportovním klubem.

Sportovní centrum Prostějov

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže uložil v roce 2006 pokutu **půl milionu korun městu Prostějov**. Zadavatel při zadávání více než **200 milionové zakázky na výstavbu městského oddechového a sportovního centra** nepostupoval vůbec podle zákona o veřejných zakázkách. V daném případě se jedná o velice závažné porušení zákona. Pokud by totiž byla zakázka zadána v otevřeném nebo užším řízení, **nelze vyloučit, že by byly podány nabídky obsahující výhodnější podmínky realizace, než jaké nabídl vybraný dodavatel**. Město zakázku nezadalo v některém ze zadávacích řízení a uzavřelo „Smlouvu o veřejno-privátním partnerství“ přímo se společnostmi MICOS spol. s r. o. a MI PRO STAV s. r. o. (firma založená městem a společností MICOS– jejím stoprocentním vlastníkem se v budoucnu stane Prostějov, v současné době má město ve společnosti podíl ve výši 51%), jejímž hlavním cílem je vybudování centra, přičemž mj. řeší ekonomickou a majetkoprávní stránku partnerství, tedy i to, že město Prostějov se bude na realizaci projektu významně finančně podílet a bude mít do budoucna ve společnosti významnou majetkovou účast. Společnost MI PRO STAV následně v lednu 2006 uzavřela smlouvy o dílo na vlastní realizaci stavby se společnostmi NAVRÁTIL, s. r. o. a POZEMSTAV Prostějov, a. s., aniž by také postupovala podle zákona o veřejných zakázkách. **Za tento chybný postup byla společnosti uložena pokuta 10 tisíc korun**. Zákon o veřejných zakázkách definuje veřejnou zakázku na stavební práce mj. i jako zakázku na provedení jakýchkoli stavebních prací, které odpovídají požadavkům určeným zadavatelem. A to včetně stavebních prací, pořizovaných s využitím zprostředkovatelských nebo podobných služeb poskytovaných zadavateli jinou osobou, což je právě případ „Smlouvy o veřejno-privátním partnerství.“

Fotbalový stadion v Uherském Hradišti

Předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže Martin Pecina svým rozhodnutím ze dne 25. ledna 2006 potvrdil uložení pokuty **200 tisíc korun městu Uherské Hradiště** za porušení zákona o zadávání veřejných zakázek. Zadavatel v roce 2003 rozdělil **výstavbu sportovního areálu** (severní tribuna, jižní tribuna, hlavní vstupy a zpevněné plochy, volejbalové kurty) na dílčí zakázky, které zadal zjednodušenou formou výzev více zájemcům k podání nabídek, ač celková výše **peněžitého závazku činila téměř 70 mil. korun**. Město bylo v tomto případě **povinně vypsát obchodní veřejnou soutěž**, která by zajistila vyšší transparentnost a lepší konkurenční podmínky

v zadávacím procesu. Šetřené veřejné zakázky spočívaly v plnění stejného nebo srovnatelného druhu, neboť se jednalo o investiční akce připravované ve shodném čase a lokalizované na shodném místě. Všechny stavby, na něž byly zakázky zadávány, tvoří **samostatný funkční celek** – sportovní a rekreační areál. Zakázky byly zadávány a realizovány v jednom rozpočtovém roce a ve velmi krátkém časovém rozpětí necelých tří měsíců. To svědčí o tom, že zadání zakázek zadavatel předem předpokládal, a to již v přípravné fázi zadávacího řízení.

Rekonstrukce haly v Ostravě

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže **uložil** v lednu 2004 pokutu ve výši **100.000,- Kč** za porušení zákona o zadávání veřejných zakázek společnosti **VÍTKOVICE ARÉNA, a.s.** Společnost VÍTKOVICE ARÉNA při výběrovém řízení na realizaci **stavby technické infrastruktury v okolí Paláce kultury a sportu** nepostupovala podle zákona o zadávání veřejných zakázek a **nevyhlásila obchodní veřejnou soutěž**, ač výše budoucího peněžitého závazku přesáhla 30 miliónů Kč (celkem šlo o 74 655 571,60 Kč bez DPH). Naopak tuto zakázku, pro jednotlivé firmy zajímavou nejen z hlediska finančního, ale i z hlediska prestiže s ohledem na plánované mistrovství světa v ledním hokeji, rozdělila na čtyři menší a zvolila jednodušší způsob zadání. Postupem zadavatele tak nedošlo k naplnění jednoho z nejdůležitějších principů při zadávání veřejných zakázek (tedy při výdeji prostředků z veřejných rozpočtů), a to principu transparentnosti procesu směřujícího k uzavření smlouvy. Zadavatel tím, že obeslal výzvami pouze určitý okruh zájemců, nezajistil dostatečnou konkurenceschopnost nabídek. Neprokázal tedy, že by v případě širšího soutěžního prostředí (konání obchodní veřejné soutěže) byly nabídky vybraných uchazečů skutečně ekonomicky nejvhodnější.

Rekonstrukce plaveckého stadionu

Město Moravská Třebová zadalo zakázku výzvou více zájemcům. V podmínkách zadání zadavatel požadoval, aby uchazeči ve svých nabídkách do ceny zakázky nezahrnuli cenu ocelové konstrukce a schodiště náležející k dodávce tobogánu, který byl mj. předmětem plnění. Zákon stanoví, že součástí zadávací dokumentace musí být jednoznačné vymezení množství a druhu požadovaných prací, dodávek nebo služeb, přičemž za úplnost a správnost údajů obsažených v zadávací dokumentaci odpovídá zadavatel. Úřad v roce 2003 zjistil, že pokud by zadavatel stanovil požadavek na plnění celého předmětu veřejné zakázky včetně nosné ocelové konstrukce, jak mu ukládá zákon, musel by zřejmě s ohledem na výši celkového peněžitého závazku za splnění předmětu veřejné zakázky postupovat formou obchodní veřejné soutěže a nikoliv výzvou více zájemcům. Zadavatel svým postupem de facto omezil konkurenční prostředí pouze na vyzvané uchazeče, zatímco u obchodní veřejné soutěže by nabídky mohl podat blíže neurčený okruh zájemců. **Úřad rozhodl o zrušení zadání zakázky**, neboť nemohl uložit jiné nápravné opatření, poněvadž zadavatel se dopustil porušení zákona již od samého počátku, což nešlo napravit jinak, než zrušením zadání veřejné zakázky.

Rekonstrukce brněnského fotbalového stadionu

ÚOHS v srpnu 2004 rozhodoval ve věci veřejné zakázky na rekonstrukci fotbalového stadionu za Lužánkami v Brně. Statutární město Brno porušilo zákon, když o výběru nejvhodnější nabídky rozhodlo na základě neúplné zprávy o posouzení a hodnocení nabídek, která neobsahovala zdůvodnění výběru nejvhodnější nabídky. Zadavateli bylo uloženo zrušit výběr a provést nový. **Město však zakázku následně zrušilo.**

Soutěžní právo a sport v zahraničí

Sport nebo se sportem související problematika je tématem, kterým se Evropská komise z pohledu soutěžního práva zabývá poměrně často. Zájem a pravomoci Komise, resp. národních soutěžních úřadů jsou však v této oblasti omezeny na případy, kdy „provozování sportu zakládá ekonomickou aktivitu v souladu s čl. 2 Smlouvy“. V roce 1974 o tom rozhodl Evropský soudní dvůr, když konstatoval, že jako hospodářská aktivita je sport podřízen komunitární legislativě.

Komise i některé soutěžní úřady členských států EU řešily případy aplikace soutěžního práva na sportovní svazy a federace, neboť tyto orgány mají v pyramidové struktuře sportu prakticky monopolní postavení. Podle Komise musí být vyznačena jasná hranice mezi rolí svazu-regulátora a rolí svazu-ekonomického subjektu. V této souvislosti Komise např. přinutila Mezinárodní automobilovou federaci FIA, aby upustila od obchodních aktivit – prodej vysílacích práv, licencování sportovních podniků, neboť i ve své regulační roli by pak mohla upřednostňovat šampionáty, jež sama pořádala.

Netransparentní či diskriminační prodej vysílacích práv a vstupenek na sportovní podniky je jedním z hlavních problémů, které Komise v oblasti sportu řeší. Společný prodej mediálních práv kombinovaný s exkluzivitou má totiž významný účinek na strukturu trhu televizního vysílání, jelikož významná sportovní utkání či podniky jsou ve většině zemí hnací silou nejen pro rozvoj placených televizních služeb, ale i pro bezplatné televizní stanice. V zájmu uchování solidarity ve financování sportovních klubů Komise definovala pravidla prodeje vysílacích práv, a to v rozhodnutí o pravidlech prodeje mediálních práv UEFA (Evropská fotbalová unie). Z něho vyplývá především povinnost prodávat jednotlivé balíčky vysílacích práv v transparentních výběrových řízeních na dobu kratší než tři roky. V případě prodeje vysílacích práv na německou Bundesligu byly dále uznány jako „svéprávné“ nové technologie vysílání a práva na přenosy po internetu či prostřednictvím mobilních telefonů mají být prodávána v samostatných balíčcích. V kauze prodeje práv na anglickou Premier League pak Komise dokonce zakázala, aby jediný zájemce mohl získat všechny nabízené balíčky.

V souvislosti s rostoucím významem nových médií je pravděpodobné, že prodej vysílacích práv na sportovní podniky bude i nadále jedním z hlavních sportovních témat hospodářské soutěže. Větší zájem Evropské komise je v budoucnu možno očekávat i o veřejnou podporu směřující do sportu. Větší zájem soutěžní politiky o sport dokládá i vytvoření podskupiny pro oblast sportu v rámci Evropské soutěžní sítě (ECN).

Významné případy ze zahraničí

Finsko

Nejvyšší finská basketbalová liga

Finský soutěžní úřad (dále jen „FCA“) vydal 5. září 1995 rozhodnutí týkající se nejvyšší finské basketbalové soutěže (dále jen „BFCh“). FCA shledal, že organizování sportovních utkání v této soutěži lze kvalifikovat jako obchodní aktivitu ve významu finského zákona o ochraně hospodářské soutěže a že na Finskou basketbalovou asociaci (dále jen „FBA“) lze nahlížet jako na sdružení soutěžitelů ve významu tohoto zákona. FBA měla dominantní postavení na relevantním trhu organizování sportovních událostí ve BFCh.

Na základě rozhodnutí FCA zneužila FBA své dominantní postavení tím, že ukládala odlišné podmínky týkající se finančního zajištění týmům žádajícím o přijetí do BFCh. Ačkoli byly samotné podmínky pro účast v BFCh nastaveny obdobně pro týmy, které v této soutěži již působily i pro nové uchazeče, pro stávající týmy existovalo několik výjimek, v důsledku nichž byly oproti novým uchazečům bezdůvodně zvýhodněny.

FCA shledal, že pouze takové podmínky, které zajistí, že tým vybraný do BFCh bude schopen splnit své finanční závazky do konce nejbližší sezóny, mohou být hodnoceny jako odůvodněné. Jakékoli požadavky jdoucí dále jsou neodůvodněné a tudíž nezákonné.

V důsledku šetření FCA pozměnila FBA své podmínky a odstranila protisoutěžní ustanovení. Z tohoto důvodu FCA shledal, že není třeba překládat Soutěžní radě návrh na uložení pokuty za zneužití dominantního postavení FBA a případ uzavřel.

Nizozemí

Licenční poplatek pro postup do druhé nejvyšší nizozemské fotbalové ligy

V nizozemském fotbale je oddělen profesionální a amatérský fotbal a mezi nejvyšší amatérskou ligou (dále jen „NAL“) a nejnižší 2. profesionální ligou (dále jen DPFL) nedochází k běžnému systému sestupu/postupu týmů. Nicméně, tým hrající NAL může požádat Nizozemskou fotbalovou organizaci (dále jen „KNVB“) o přistoupení do DPFL.

V roce 2005 obdržel Nizozemský soutěžní úřad (dále jen „NMa“) stížnost týmu AGOVV Apeldoorn na výši vstupního poplatku do DPFL a další podmínky pro přistoupení. Podmínky, které byly čistě sportovní povahy, byly z hlediska ochrany hospodářské soutěže shledány jako ospravedlnitelné a stížnost na ně byla zamítnuta.

NMa však zahájil další šetření oprávněnosti výše licenčního poplatku. Z podkladů dodaných KNVB vyplývalo, že se poplatek skládá z těchto částí: 1) kompenzaci za nabytí akcií v KNVB 2) kompenzaci za právo podílet se na solidárních platbách, které kluby ve vyšší profesionální divizi platí klubům v DPFL a 3) kompenzaci za právo podílet se na ziscích KNVB, které jsou placeny profesionálním klubům.

NMa byl poskytnut detailní způsob výpočtu jednotlivých částí licenčního poplatku a na základě analýzy NMa byl KNVB nucen výši poplatku snížit, protože byl nepřiměřeně a neospravedlnitelně vysoký. Touto změnou byly odstraněny obavy NMa z možného narušení hospodářské soutěže tímto poplatkem.

KNVB deklaroval, že v profesionálních soutěžích, které spravuje, je místo maximálně pro 40 týmů. V době rozhodnutí NMa v těchto soutěžích působilo 38 oddílů a KNVB byl upozorněn, že ve chvíli, kdy by potenciální účastník projevil zájem stát se 41. profesionálním týmem a tato možnost by mu byla z rozhodnutí KNVB znemožněna, bylo by takové jednání kvalifikováno jako narušující hospodářskou soutěž v Nizozemí. Z tohoto důvodu v současné době KNVB pracuje na zavedení systému, umožňujícího postup/sestup mezi profesionálními a amatérskými soutěžemi fotbalu.

Anglie

Diskriminační podmínky postupu v ragby

V srpnu 2002 obdržel Office of Fair Trading (dále jen „OFT“) stížnost od sdružení ragbyových týmů, hrajících druhou nejvyšší soutěž (dále jen „FDR“), že podmínky pro postup do nejvyšší ragbyové soutěže zvané the Zurich Premiership (dále jen „Premiership“) jsou diskriminační ve prospěch týmů, které již v Premiership působí a že podmínky obsahují nepřiměřené pravidlo týkající se vlastnictví stadionu.

Stížnost se týkala tzv. Primacy of Tenure pravidla, jehož podstatou je podmínka, že ragbyový tým, který chce postoupit do Premiership musí mít přednostní právo hry na svém domácím hřišti. Vzhledem k tomu, že řada úspěšných týmů v FDR sdílela své domácí hřiště s fotbalovými týmy, které na něj většinou měly přednostní právo, nebyly schopny této podmínce dostát a ta jim bránila v postupu do Premiership. Navíc řada týmů, které již v Premiership působily, tu samou podmínku nesplňovaly a ta tak měla být vůči týmům FDR diskriminační.

OFT zahájila v této věci šetření a sdělila ragbyovému sdružení England Rugby Limited (dále jen „ERL“), které stanovuje požadavky pro postup do Premiership, že podmínka Primacy of Tenure je nepřiměřená cíli zajistit, že kluby v Premiership budou schopny garantovat sehrání svých domácích zápasů ve stanovených termínech a je diskriminační ve prospěch týmů, které již v Premiership působí.

ERL se na základě vyjednávání s OFT rozhodla změnit své podmínky pro postup do Premiership v tom smyslu, že již nepožaduje přednostní právo na sehrání zápasu na daném hřišti, ale tým musí garantovat, že bude schopen zajistit sehrání domácích zápasů na hřišti splňujícím základní vybavení v předem určeném termínu. Kluby navíc

mohou mít pro tento účel dvě hřiště a pokud dojde k situaci, že tuto upravenou podmínku nesplňuje vítěz FDR ani nejhorší tým Premiership, je umožněno sehrání baráže o postup/udržení do/v Premiership. Díky těmto změnám byl tento případ ze strany OFT uzavřen bez formálního rozhodnutí.

Evropská unie

EK a prodej mediálních práv UEFA

Evropská komise vydala v červenci 2003 rozhodnutí týkající se prodeje mediálních práv na fotbalovou Ligu mistrů prodávaných Evropskou fotbalovou unií UEFA. Komise vydala výjimku, která umožnila, aby UEFA nadále centrálně prodávala živé televizní přenosy, přičemž vítězná televizní stanice si může vybírat vždy dva nejatraktivnější zápasy v každém hracím dni. UEFA může poté prodávat i méně zajímavá utkání, ale pokud do určité doby nenajde kupce, mohou je nabízet jednotlivé kluby samy. UEFA i kluby mohou dále nabízet obsah Ligy mistrů provozovatelům nových médií – internet a mobilní telekomunikace. UEFA dále musí prodávat mediální práva ve veřejném výběrovém řízení a na dobu, která nepřesahuje tři roky.

Anglie

Vysílací práva na anglickou Premier League

Evropská komise v březnu 2006 završila přelomovou dohodu s anglickou Premier League, jíž došlo k ukončení dlouhodobého soutěžního sporu o prodeji televizních práv na živé přenosy. Dohoda ukončila vysokou míru kontroly, kterou nad přímými přenosy fotbalu měla satelitní televizní skupina British Sky Broadcasting. Podle podmínek dohody má Premier League prodávat práva na přímé přenosy v šesti vyvážených balíčcích obsahujících 23 podobně atraktivních utkání. Žádný zájemce nemůže získat více než 5 balíčků, což zajistí, že vysílací práva budou rozdělena nejméně mezi dva konkurenty.

Polsko

Pokuta za prodej vysílacích práv na polskou fotbalovou ligu

Předseda polského Úřadu pro ochranu soutěže a spotřebitele (UOKiK) uložil v červnu 2006 pokutu ve výši téměř 8 mil. zlotých Polské fotbalové asociaci (PZPN) a společnosti Canal+. PZPN udělila exkluzivní vysílací práva na přímé přenosy ze zápasů fotbalové ligy společnosti Canal+ v roce 2000 poté, co společnost uspěla v tendru. Smlouva měla platit do sezóny 2004/2005. Ve smlouvě však byl článek, který dával Canal+ přednostní právo k získání exkluzivní licence až do sezóny 2008/09. PZPN měla podle této klauzule informovat stanici Canal+ o podrobnostech nabídek, které obdržela v tendru, a pokud Canal+ do 30 dnů předložil stejnou nabídku, stával se nejvýhodnějším uchazečem. Podle UOKiK mělo zvýhodněné postavení Canal+ protisoutěžní povahu a přinejmenším jeden z uchazečů o licenci se kvůli nerovným podmínkám nakonec výběrového řízení nezúčastnil.

Německo

Liberalizace prodeje mediálních práv na německou Bundesligu

Evropská komise přijala v lednu 2005 závazky poskytnuté Německým fotbalovým svazem týkající se centrálního marketingu vysílacích práv na Bundesligu a 2. Bundesligu. Závazky jsou platné až do června 2009. Jednalo se o historicky první tzv. rozhodnutí o závazcích podle nové procedury

aplikace soutěžních pravidel platné od 1. 5. 2004. Závazky liberalizují ústřední marketing a maximalizují práva pro televize a nová média (UMTS, internet). Závazky umožnily zavádění nových služeb, především na bázi nových médií, které do té doby kluby nemohly rozvíjet. Komise se obávala, že exkluzivní prodej přenosových práv fotbalovým svazem byl v rozporu se zákazem kartelů a restriktivních praktik, ale případ nakonec mohl uzavřít po poskytnutí závazků ze strany svazu. „Toto rozhodnutí přinese benefit fotbalovým fanouškům i

této hře. Fanoušci se dočkají nových produktů a většího výběru. Liga i kluby zase budou těžit z větší informovanosti o jejich sportu,“ řekla komisařka Kroesová. Podle nových dohod může svaz nadále nabízet vysílací práva způsobem centrální nabídky pod značkou Ligy, ale je zajištěno, že postup bude transparentní a nediskriminační. Svaz se především zavázal nabízet balíčky práv na dobu

nepřesahující tři sezóny. To by mělo zajistit pravidelnou nabídku práv velkému množství poskytovatelů a bránit koncentraci v oblasti médií.

Evropská unie

Zlepšení přístupu k lístkům na fotbalové MS 2006

Po diskusi s Evropskou komisí se Mezinárodní fotbalová federace FIFA rozhodla v květnu 2005 pozměnit způsob placení za vstupenky na MS 2006 v Německu. Ve druhé fázi prodeje započaté 2. května bylo nakonec možno za lístky platit více způsoby. Zájemci o vstupenky ze zemí mimo Eurozónu museli do té doby při placení počítat s vysokými náklady za přeshraniční bankovní převod v eurech, následně však mohli provést bankovní převod v domácí měně. „Po těchto změnách budou mít fotbaloví příznivci prospěch z většího výběru způsobů platby za lístky na MS,“ prohlásila komisařka Neelie Kroesová.

Evropská unie

Soud podpořil FIFA proti agentům

Soud první instance v lednu 2005 rozhodl, že Mezinárodní fotbalová federace (FIFA) má právo uvalit přísná pravidla na licencování hráčských agentů, když zamítl případ vedený proti nejvyššímu orgánu světového fotbalu. „Nařízení FIFA o profesi agentů fotbalových hráčů není v rozporu s komunitárním soutěžním právem,“ říká se v prohlášení lucemburského Soudu první instance. FIFA má podle něj právo regulovat tuto profesi, aby ochránila hráče, jejichž kariéry bývají krátké. Dodává, že systém zavedený FIFA nevyklučuje zdravou konkurenci mezi hráčskými agenty. Celý případ zahájil v roce 1994 hráčský agent Laurent Piau, jenž argumentoval tím, že pravidla FIFA jsou netransparentní, nejasná a diskriminační. Přestože FIFA pozměnila svá pravidla, aby odstranila obavy z narušení soutěže, které měly soutěžní orgány EU, Piau na svém případě trval. Soud však prohlásil, že FIFA nezneužívala své dominantní postavení v tomto sektoru.

Itálie

Ukončeno šetření v italském profesionálním fotbalu

Italský soutěžní úřad uzavřel v lednu 2007 své šetření v oblasti profesionálního fotbalu. V závěrečné zprávě, která pokrývá všechny organizační a manažerské aspekty spojené s fotbalovým svazem a kluby, navrhuje množství změn směřovaných k zajištění větší míry soutěže ve fotbale a jeho přiblížení tržním principům. Analýza ukázala především velkou závislost fotbalových klubů na příjmech z prodeje audiovizuálních práv. Úřad tedy doporučuje nespoléhat pouze na tento zdroj příjmů a zaměřit se na rozvinutí merchandisingu či vstup na burzu. Dosavadní systém prodeje mediálních práv podle úřadu jen zhoršoval ekonomickou nerovnováhu mezi velkými a malými kluby. Navrhuje proto centralizovaný prodej, ovšem za podmínky, že mezi kluby bude rovnoměrně rozdělována podstatně vyšší část příjmů, než tomu bylo dříve. Další podstatná část příjmů by měla být rozdělována podle sportovních výsledků. Přerozdělování příjmů by měl přitom provádět nezávislý orgán. Úřad dále doporučuje zavedení nového modelu vztahů mezi kluby a hráči, který by upravoval různé aspekty hráčských kontraktů a přestupů. Úřad rovněž navrhuje zmenšení exkluzivity povolání hráčských agentů, standardizaci kontraktů mezi hráči a agenty a odstranění omezujících pravidel a střetů zájmů, aby byla zajištěna rovnocenná pozice hráčských agentů. Nakonec italský úřad doporučuje posílit pozici Italského fotbalového svazu, který by měl řídit ekonomické záležitosti, schvalovat hráčské smlouvy a modely přestupů.

Opatření ve prospěch italských fotbalových klubů

Evropská komise vydala v červnu 2005 rozhodnutí týkající se možného podpůrného opatření ve prospěch italských fotbalových klubů. Evropská komise měla obavu, že platná italská legislativa

může porušovat právo EU o účetnictví a v souvislosti s tím také o udělování státní podpory. Opatření umožňovalo profesionálním sportovním klubům, aby rozložily svá pasiva do desetiletého období, což by znamenalo podhodnocení skutečných nákladů a nezveřejnění reálných ztrát. Komise se domnívala, že tato právní úprava má účinek v podobě udělování finančních výhod některým klubům a může tedy zakládat protiprávní státní podporu. Itálie ovšem novelizovala problematický zákon, čímž sportovním klubům znemožnila prodloužení lhůty, kdy lze z daní odečítat případné ztráty. V této nové podobě opatření nepředstavuje podle Komise veřejnou podporu.

Evropská unie

Pravidla MOV o dopingových kontrolách podléhají komunitárnímu soutěžnímu právu

Podle rozsudku Evropského soudního dvora z července 2006 podléhají pravidla o dopingové kontrole Mezinárodního olympijského výboru komunitárnímu soutěžnímu právu. Plavci Meca-Medina a Majcena byli na mistrovství světa v dálkovém plavání pozitivně testováni na nandrolon a podle pravidel MOV byli následně distancováni na 4 roky. Plavci podali podnět k Evropské komisi s tím, že pravidla o dopingové kontrole nejsou slučitelná se soutěžními pravidly EU a se svobodou poskytování služeb. Komise svým rozhodnutím z dubna 2002 podnět zamítla. Sportovci podali žalobu k Soudu první instance, který ji však zamítl s tím, že pravidla o dopingové kontrole nepodléhají soutěžnímu právu. Následně bylo podáno odvolání k ESD. Podle něj je sport subjektem komunitárního práva pokud znamená ekonomickou aktivitu. Podle Soudu první instance však ustanovení Smlouvy o volném pohybu osob a svobodě poskytování služeb neovlivňují pravidla dopingových kontrol, která nemají nic společného s ekonomickou činností. Pokud naproti tomu tato pravidla nevytvářejí omezení svobody pohybu, týkají se věci čistě sportovního charakteru, a jako takové nemají nic společného s ekonomickou činností, neznamená to nutně, že by nespádala pod ustanovení soutěžního práva nebo že by nespĺňovala specifické požadavky těchto ustanovení. Soud první instance chyboval, když zaujal opačný přístup, aniž by nejprve určil, zda tato pravidla naplňují specifické požadavky soutěžního práva. Co se týče slučitelnosti antidopingových pravidel se soutěžním právem, zastává ESD stanovisko, že jejich trestní charakter a možná výše trestů za jejich porušení by mohla mít negativní vliv na soutěž. Aby antidopingová pravidla neporušovala zákaz narušování soutěže, musejí být omezení z nich vyplývající limitována na nejmenší možnou míru, jež je nutná pro zachování řádného provozování sportu.

Zdroje: Evropská komise a národní soutěžní úřady členských států EU